

Ε' ΤΑΞΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 4

Τα ζώα που ζουν
κοντά μας

Περιγραφή ενός ζώου

Για να περιγράψω ένα ζώο πρέπει να αναφέρω τα παρακάτω στοιχεία:

♣ **όνομα και ράτσα** π.χ. ένας σκύλος ράτσας λαμπραντόρ (1^η παράγραφος)

♣ **εξωτερικά χαρακτηριστικά** π.χ. μαλλιαρός, χοντρός, μεγαλόσωμος κλπ. (2^η παράγραφος)

♣ **προτερήματα και ελαττώματα** π.χ. ζωηρός, ζηλιάρης, υπάκουος κλπ. (3^η και 4^η παράγραφος)

♣ **συνήθειες** π.χ. σκάβει παντού, βουτά στα νερά, τρώει έντομα κλπ. (5^η παράγραφος)

Όλα τα παραπάνω τα αναφέρω χρησιμοποιώντας :

- πολλά και ταιριαστά επίθετα και παθητικές μετοχές
- αιτιολογικές προτάσεις που θα δείχνουν για ποιο λόγο έχω σχηματίσει αυτή την άποψη
- ενεστώτα , για να κάνω ζωντανή την περιγραφή μου

Αφισάκι για το τετράδιο παραγωγής λόγου. Εκτυπώνουμε 2 σε 1 (μισή A4).

Ακολουθεί αφίσα για τον πίνακα της παραγωγής λόγου. Εκτυπώνουμε σε A4 ή A3

Περιγραφή ενός ζώου

Αναφέρω:

(1^η παρ.) ♣ όνομα και ράτσα

π.χ. ένας σκύλος ράτσας λαμπραντόρ

(2^η παρ.) ♣ εξωτερικά χαρακτηριστικά

π.χ. μαλλιαρός, χοντρός, μεγαλόσωμος κλπ.

(3^η και 4^η παρ.) ♣ προτερήματα και ελαττώματα

π.χ. ζωηρός, ζηλιάρης, υπάκουος κλπ

(5^η παρ.) ♣ συνήθειες

π.χ. σκάβει παντού, βουτά στα νερά, τρώει έντομα κλπ.

Εμπλουτίζω με:

- Επίθετα και παθητικές μετοχές
- Αιτιολογικές προτάσεις
- Ενεστώτα

ΟΝΟΜΑ: _____

«Ο Μάγκας»

Σήμερα μιλήσαμε για τα **επίθετα**. Όπως έχουμε μάθει, τα επίθετα είναι λέξεις που στολίζουν τα ουσιαστικά, μας δίνουν δηλαδή τις ιδιότητες και τα χαρακτηριστικά των ουσιαστικών που συνοδεύουν.

Π.χ. ένας άνθρωπος → ένας αδύνατος, ψηλός και βλοσυρός άνθρωπος

Εκτός από τα επίθετα χαρακτηριστικά δίνουν και ορισμένες **παθητικές μετοχές**, που λειτουργούν και αυτές σαν επίθετα όταν συνοδεύουν ουσιαστικά.

Π.χ. ένας άνθρωπος → ένας χαρούμενος και ευτυχισμένος άνθρωπος

1. Να μεγαλώσεις τις παρακάτω προτάσεις χρησιμοποιώντας επίθετα και παθητικές μετοχές.
Το σπίτι είναι στον κάμπο.

→ _____

Ένα κορίτσι χορεύει.

→ _____

Το ψαλίδι μου κάλασε.

→ _____

Η φωτογραφία κάθηκε.

→ _____

Η πόρτα έκλεισε.

→ _____

Η φωτιά έκαψε το δάσος.

→ _____

ΠΡΟΣΞΕΞΕ: οι λέξεις που πρόσθεσες στις προτάσεις είναι όλες επίθετα ή παθητικές μετοχές; Αν όχι, διόρθωσε ό,τι χρειάζεται.

2. Βρες ένα ταιριαστό επίθετο για κάθε ουσιαστικό.

_____ σκύλος _____ τσάντα _____ χαλί

_____ μαθητής _____ πρόβλημα _____ παιχνίδι

_____ δουλειά _____ χαρακτηριστικό _____ λέξη

3. Να κλίνεις τη φράση : ο επιπόλαιος χαρακτήρας

ΕΝΙΚΟΣ		ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ
ΟΝ.		
ΓΕΝ.		
ΑΙΤ.		
ΚΛ.		

4. Να βρεις τις παθητικές μετοχές των παρακάτω ρημάτων

ΡΗΜΑ	ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ	ΡΗΜΑ	ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ
εκνευρίζω		χαίρομαι	
ποτίζω		κουράζω	
στολίζω		πειράζω	
φορτώνω		ανεβάζω	
κουμπώνω		στενοχωρώ	

Προσοχή:
Βάζω σμ
και ποτέ ζμ!

5. Στο παρακάτω κρυπτόλεξο υπάρχουν 6 **ουσιαστικά** και 6 **επίθετα**. Να τα βρεις , να τα γράψεις στη σωστή στήλη και έπειτα να αντιστοιχίσεις αυτά που ταιριάζουν.

Α	Γ	Ε	Λ	Α	Δ	Α	Ο
Π	Ε	Β	Υ	Γ	Λ	Σ	Κ
Α	Λ	Χ	Κ	Ρ	Ε	Π	Δ
Γ	Α	Β	Ο	Ι	Η	Ρ	Σ
Ο	Σ	Κ	Σ	Ο	Ξ	Ο	Π
Ρ	Τ	Ε	Ζ	Σ	Η	Μ	Α
Ε	Ο	Α	Φ	Γ	Β	Α	Ι
Υ	Π	Ν	Ο	Σ	Α	Υ	Χ
Τ	Χ	Ι	Ε	Α	Θ	Ρ	Ν
Ι	Λ	Α	Μ	Ρ	Υ	Η	Ι
Κ	Ο	Ρ	Ι	Τ	Σ	Ι	Δ
Ο	Υ	Ο	Ν	Π	Ε	Σ	Ι

ΕΠΙΘΕΤΑ

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

_____	◆	◆	_____
_____	◆	◆	_____
_____	◆	◆	_____
_____	◆	◆	_____
_____	◆	◆	_____
_____	◆	◆	_____

Στο παρακάτω κείμενο κύκλωσε τα **επίθετα** και υπογράμμισε τις **παθητικές μετοχές**.

Μια φορά κι έναν καιρό πάνω σε ένα μικρό λόφο ήταν ένας νεαρός βοσκός με τα πρόβατά του. Καθώς ο βοσκός αυτός ήταν μεγάλο πειραχτήρι, ήθελε να κάνει μια αστεία φάρσα στους συγχωριανούς του. Αρχισε λοιπόν να κατεβαίνει τον καταπράσινο λόφο φωνάζοντας τρομαγμένος: « Βοήθεια ! Βοήθεια! Ένας τεράστιος λύκος τρώει τα πρόβατά μου!». Οι συγχωριανοί αμέσως έτρεξαν να βοηθήσουν τον κακόμοιρο βοσκό. Όταν έφτασαν όμως εκεί, κατάλαβαν ότι ο μικρός βοσκός τους είχε πει ψέματα.

Την επόμενη βδομάδα ο βοσκός επανέλαβε την κακόγουστη φάρσα του. Και πάλι οι συγχωριανοί αναστατωμένοι έτρεξαν να τον βοηθήσουν. Διαπίστωσαν όμως και πάλι ότι κανένας αγριεμένος λύκος δεν είχε κατέβει γύρω από τα ψηλά βουνά.

Πέρασαν αρκετές μέρες και ο βοσκός κατέβηκε το λόφο τρέχοντας φοβισμένος και φωνάζοντας: « Βοήθεια ! Βοήθεια! Ένας τεράστιος λύκος τρώει τα πρόβατά μου!». Οι συγχωριανοί ούτε που κουνήθηκαν από τη θέση που ήταν βολεμένοι. Ο επιπόλαιος βοσκός μάταια προσπαθούσε να τους πείσει. Κατάλαβε τότε πως οι συγχωριανοί του θα τον είχαν βοηθήσει σίγουρα , αν δεν τους είχε τρελάνει με τις αχρείαστες φάρσες και τα ανόητα ψέματά του.

(μύθος του Αισώπου, διασκευή)

ΟΝΟΜΑ: _____

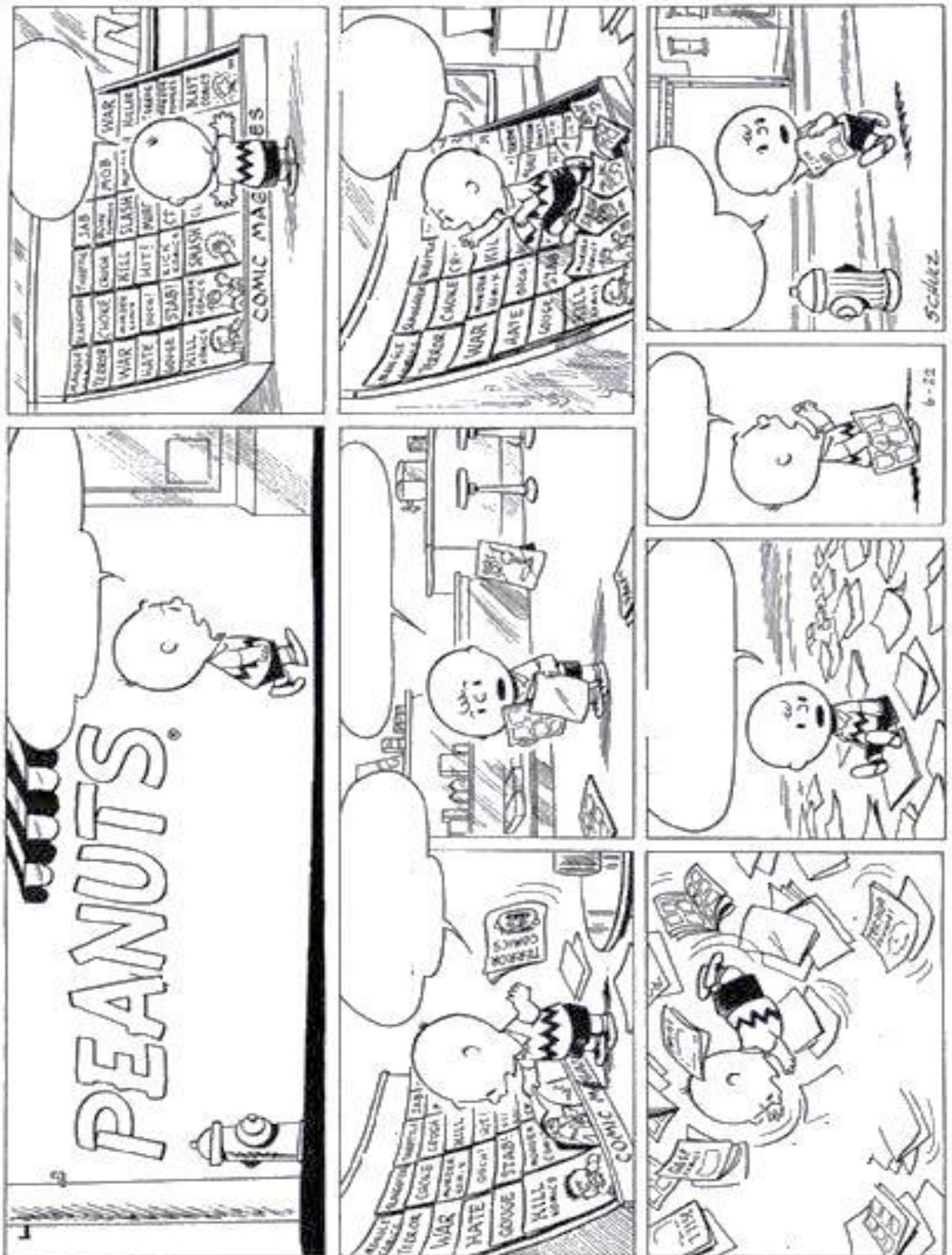
Οι εικόνες δίπλα παρουσιάζουν μια ιστορία. Βάλε σε κάθε κύκλο τον κατάλληλο αριθμό από το 1 ως το 4 για να μπου οι εικόνες σε σωστή χρονολογική σειρά. Έπειτα αφηγήσου με λίγα λόγια την ιστορία αυτή.

|| ♡ ♡

|| ♡ ♡

Τι πιστεύεις ότι μπορεί να λείπει ο Τσάρλι Μπράουν;

ΟΝΟΜΑ: _____

«Τα χαρακτηριστικά των ζώων»

Σήμερα μιλήσαμε για τις **αιτιολογικές προτάσεις**.
Αιτιολογικές ονομάζονται οι δευτερεύουσες προτάσεις που μας δίνουν την αιτία για κάτι που έγινε ή κάποια άποψή μας.

Π.χ. Δεν ήρθε στο σχολείο, **γιατί ήταν άρρωστος**.
Είναι καλόκαρδη, **επειδή πάντα βοηθά τους άλλους**.

Οι αιτιολογικές προτάσεις εισάγονται (ξεκινούν) με τους παρακάτω αιτιολογικούς συνδέσμους: **γιατί, επειδή, διότι, καθώς, αφού**.
Επίσης, χρησιμοποιούμε και τις φράσεις: **μια και** ή **μια που**, για να φανερώσουμε την αιτία.

1. Συμπλήρωσε τις παρακάτω κύριες προτάσεις με μια αιτιολογική, ώστε να δείξεις την αιτία. Ξεκινάς με τους αιτιολογικούς συνδέσμους ή φράσεις που έγραψα παραπάνω και δεν ξεχνάς το κόμμα.

Άργησε να πάει στο ραντεβού, *γιατί είχε παύση κίνηση στους δρόμους.*

Η δασκάλα φώναξε _____.

Είναι απαράδεκτος _____.

Το σκυλί μου είναι πολύ παιχνιδιάρικο _____.

Άναψα το φως _____.

Κουράστηκα πολύ σήμερα _____.

Δεν τους εμπιστεύομαι καθόλου _____.

2. Να συμπληρώσεις τις δευτερεύουσες αιτιολογικές προτάσεις με μια κύρια. Μην ξεχνάς το κόμμα.

Επειδή ξέχασα τα γενέθλιά της _____.

Καθώς έφτασα αργοπορημένος _____.

_____ διότι είναι κουρασμένοι.

Μια και θυμώνει συνεχώς _____.

Αφού είναι επικίνδυνο _____.

..... γιατί δεν έγραψα καλά στο τεστ.

Αφού δεν έχουμε μακαρόνια

..... επειδή ήταν πολύ λίγα.

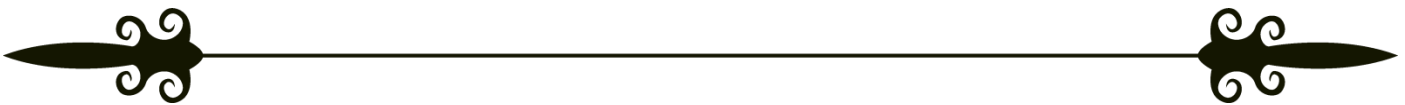

3. Στο παρακάτω κείμενο να κυκλώσεις τις δευτερεύουσες αιτιολογικές προτάσεις.

Χτες το πρωί έφυγα πολύ βιαστικά από το σπίτι, γιατί είχα αργήσει να ξυπνήσω. Ήταν αδύνατο να σηκωθώ στην ώρα μου, αφού το προηγούμενο βράδυ είχα κόσμο στο σπίτι. Είχαν έρθει κάποιοι φίλοι, μια και γιόρταζα, και το καθυστερήσαμε. Ήταν αδύνατον να ξεφύγω από το αφεντικό μου , αφού έρχεται πάντα πρώτος.

4. Να κλίνεις τις φράσεις : ο ήρεμος γάιδαρος , η σύντομη απάντηση

ΕΝΙΚΟΣ		ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ
ΟΝ.		
ΓΕΝ.		
ΑΙΤ.		
ΚΛ.		

ΕΝΙΚΟΣ		ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ
ΟΝ.		
ΓΕΝ.		
ΑΙΤ.		
ΚΛ.		

ΟΝΟΜΑ: _____

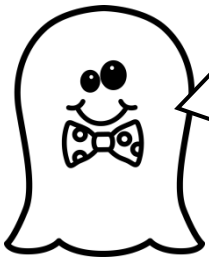
Επανάληψη στα κεφάλαια "Ο Μάγκας" και "Τα χαρακτηριστικά των ζώων"

Να μετατρέψεις τις παρακάτω απλές προτάσεις σε επαυξημένες χρησιμοποιώντας επίθετα και μετοχές. (και από αυτά που μάθαμε στα 2 κεφάλαια)

Ο γείτονάς μου έχει ένα παπαγάλο.

Το ποδήλατο του Φώτη έχει φώτα.

Ο σκίουρος κρατάει ένα βελανίδι.

ΘΥΜΑΜΑΙ:

Απλές ονομάζουμε τις προτάσεις που έχουν μόνο τους βασικούς όρους.

Επαυξημένες λέμε τις προτάσεις που έχουν επίθετα, μετοχές, επιρρήματα κ.α.

Συμπλήρωσε τις κύριες προτάσεις με μια δευτερεύουσα αιτιολογική. Μην ξεχνάς το κόμμα!!!

Άργησε να έρθει _____

Στενοχωρηθήκαμε _____

Τα παιδιά φοβήθηκαν πολύ _____

Τα υπόγεια γητημμύρισαν _____

Θα κάνω πολλαπλασιασμό _____

Να βρεις τις μετοχές που βγαίνουν από τα παρακάτω ρήματα :

ΡΗΜΑ	ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ	ΡΗΜΑ	ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ
ξεμυαλίζω		ντύνομαι	
καθαρίζω		καρφώνω	
διορίζω		μαλώνω	
σαπίζω		αγαπώ	

ΟΧΙ ΔΥ
ΜΟΝΟ σμ!

Στο παρακάτω κείμενο να εντοπίσεις και να υπογραμμίσεις τις δευτερεύουσες αιτιολογικές προτάσεις.

Η καλύτερή μου φίλη είναι η Χριστίνα , μιας και είμαστε μαζί από τότε που γεννηθήκαμε. Επειδή οι μητέρες μας είναι επίσης φίλες, έχουμε περάσει πάρα πολλά μαζί: γιορτές , γενέθλια, διακοπές. Σαν χαρακτήρας είναι πολύ γενναιόδωρη, αφού πάντοτε θα σκεφτεί τι μπορεί να προσφέρει στους άλλους αφήνοντας τελευταίο τον εαυτό της. Κάτι άλλο που θαυμάζω σ' αυτήν είναι η αισιοδοξία της, καθώς πάντοτε βρίσκει κάτι θετικό σε όποια δύσκολη κατάσταση κι αν βρεθεί.

Να συμπληρώσεις τον πίνακα :

Ονομαστική ενικού	Γενική ενικού	Γενική πληθυντικού
Το καφετί πουκάμισο		
Ο βυσσινής φιόγκος		
Η χρυσαφιά κορδέλα		
Το πορτοκαλί μολύβι		
Ο κανελής κάστορας		
Η θαλασσιά φούστα		
Το σταχτί ποντίκι		

Να φτιάξεις προτάσεις με τις λέξεις :

επιπόλαιος, εύθικτος, , προτέρημα, ελάττωμα, υπομονετικός

Τεστ στη Γλώσσα «Τα χαρακτηριστικά των ζώων»

ΟΝΟΜΑ : _____ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: _____

Ορθογραφία:

Ποιες λέξεις ονομάζουμε επίθετα;

Με ποιους συνδέσµους εισάγονται (ξεκινούν) οι δευτερεύουσες αιτιολογικές προτάσεις.

Από τις παρακάτω λέξεις να κυκλώσεις τα επίθετα και να υπογραμμίσεις τις παθητικές μετοχές.

καλοκάγαθος άψογος βιάζομαι βρεγμένος
φωτεινό κουμπωμένη αργώ αργοπορημένη καλό
σύντομη φωνάζω γραμμένη τραπέζι λογικός

Στις παρακάτω περιόδους να βάλεις κόμμα όπου χρειάζεται και να κυκλώσεις τις δευτερεύουσες αιτιολογικές προτάσεις.

Πήγα τον υπολογιστή στον τεχνικό γιατί έσβηνε χωρίς λόγο.

Επειδή είδε τηλεόραση με τις ώρες τώρα πονάει το κεφάλι του.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ:

επιπόλαιος ♦

♦που είναι δύσκολο να τον ευχαριστήσεις

κακιωμένος ♦

♦βαρετός

ανιαρός ♦

♦θιγμένος, νευριασμένος

ιδιότροπος ♦

♦που δεν είναι σοβαρός στις αποφάσεις του

ελάττωμα ♦

♦που θυμώνει και νευριάζει εύκολα

ευέξαπτος ♦

♦προσόν, γλεονέκτημα

κατσούφης ♦

♦που νομίζει ότι τον πειράζουν / ενοχλούν συνέχεια

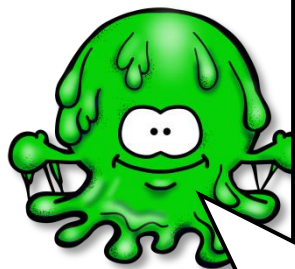
προτέρημα ♦

♦ατέλεια , μειονέκτημα

εύθικτος ♦

♦με κατεβασμένα τα μούτρα και κακή διάθεση

Σήμερα μιλήσαμε για τα άρθρα. Το **οριστικό** και το **αόριστο**.

• Το οριστικό άρθρο (**ο, η, το**) το χρησιμοποιούμε για να μιλήσουμε για κάτι συγκεκριμένο, για κάτι που το γνωρίζουμε.

Π.χ. Ο σκύλος μου.

Η καρέκλα που κάθομαι είναι σπασμένη.

Το παιδί της κλαίει.

• Το αόριστο άρθρο (**ένας, μία, ένα**) το χρησιμοποιούμε για να μιλήσουμε για άγνωστα και αόριστα πρόσωπα ή πράγματα.

Π.χ. Ένας σκύλος. (δεν τον ξέρω)

Μια καρέκλα είναι σπασμένη. (δεν ξέρω ή δε λέω ποια)

Ένα παιδί κλαίει. (δεν το ξέρω)

1. Να συμπληρώσεις με το άρθρο που ταιριάζει.

_____ φορά και έναν καιρό ήταν _____ ξυλοκόπος που αγαπούσε πολύ _____ γυναίκα. _____ γυναίκα αυτή όμως ήταν πολύ πλούσια και _____ ξυλοκόπος μας ήταν πολύ φτωχός. _____ μέρα, που λέτε, εκεί που έκοβε _____ κούτσουρο ακούει _____ σπαρακτική φωνή να καλεί σε βοήθεια. _____ ξυλοκόπος παρατάει αμέσως _____ κούτσουρο και τρέχει να δει τι συνέβη. Στην όχθη _____ ποταμού βρίσκει _____ γυναίκα που αγαπούσε χτυπημένη και τρομοκρατημένη. Χωρίς να χάσει λεπτό την τραβάει από _____ ποτάμι και την πηγαίνει σπίτι του. Εκεί την φρόντισε με μεγάλη προσοχή. Μετά από λίγες μέρες _____ γυναίκα είχε συνέλθει και ήταν πια καλά. _____ καιρός για να γυρίσει σπίτι της είχε έρθει. Ωστόσο, _____ χρόνος που πέρασε μαζί με _____ ξυλοκόπο την έκανε να εκτιμήσει _____ απλή ζωή και να πάρει κάποιες αποφάσεις. Τρεις μέρες μετά _____ επιστροφή στο πατρικό της, μάζεψε _____ πιο αναγκαία πράγματα και γύρισε στο φτωχό μα τίμιο καλυβάκι _____ ξυλοκόπου. Από τότε _____ χαμόγελο δεν έφυγε από _____ χείλη τους και ζήσαν _____ ζωή πλούσια σε ευτυχία, έστω και δίχως πολλά χρήματα.

2. Στο παρακάτω κείμενο να υπογραμμίσεις με κόκκινο τα οριστικά και με πράσινο τα αόριστα άρθρα.

Λίγα χιλιόμετρα μακριά από τη Βεγγάλη της Ινδίας υπάρχει μια αλλιώςτική πόλη, εντελώς διαφορετική, τόσο στην όψη όσο και στη ζωή που ζουν οι κάτοικοί της. Είναι μια πόλη όπου τα δημόσια κτίρια και τα περισσότερα σπίτια μοιάζουν να έχουν «δραπετεύσει» από μια ταινία φαντασίας, μια πόλη που δεν έχει δήμαρχο, αστυνομία, δικαστήρια, αλλά ούτε κεραίες της τηλεόρασης και ούτε τηλεοπτικά κανάλια. Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, οι 1.500 κάτοικοί της δουλεύουν για να έχουν ό,τι χρειάζονται, μοιράζονται μεταξύ τους αρμονικά ό,τι έχουν και ασχολούνται με όσα μπορούν για να αναπτύξουν την πνευματική τους ζωή. Η πόλη αυτή ιδρύθηκε πριν από 35 χρόνια, το 1968, από δυο Ινδούς οραματιστές, που θέλησαν να φτιάξουν ένα τόπο που θα ήταν το ξεκίνημα, η «αυγή» μιας νέας διαφορετικής ζωής για όλους τους ανθρώπους του πλανήτη.

3. Να γράψεις δίπλα σε κάθε πρόταση αν η υπογραμμισμένη λέξη είναι άρθρο ή αντωνυμία.

Όταν συνοδεύει ρήμα είναι **αντωνυμία**, ενώ όταν συνοδεύει ουσιαστικό είναι **άρθρο**.

Την φώναξα να έρθει. _____ Άνοιξα το φάκελο.._____

Τον κοίταξα άγρια. _____ Μύρισε το λουλούδι. _____

Τους διάβασε ένα παραμύθι. _____ Τα κάλεσα στο πάρτι. _____

Είδα τους χαρταετούς . _____ Της είπα το μυστικό. _____

Σου έδωσα το σακάκι. _____ Σου το έδωσα. _____

4. Άλλαξε την υπογραμμισμένη λέξη με μια συνώνυμη και κύκλωσε τις δευτερεύουσες αιτιολογικές προτάσεις (όπου υπάρχουν)

Οι γάτες είναι μονόχνοτες , γιατί δεν αποζητούν την παρέα των άηλων.
Συνώνυμη λέξη: _____

Συμπαθώ το Μάνο , γιατί είναι ντόμπρος χαρακτήρας.
Συνώνυμη λέξη: _____

Το μεγαλύτερο μειονέκτημα αυτού του σπιτιού είναι πως έχει πολλή υγρασία.
Συνώνυμη λέξη: _____

Επειδή αυτό το παιχνίδι είναι τρομερά ανιαρό, ήθελα να πάω μια βόλτα καλύτερα.
Συνώνυμη λέξη: _____

5. Κλίνει τη φράση : η βιολετιά κορδέλα (αν δυσκολευτείς, κοίτα στη σελ.57 του βιβλίου)

ΕΝΙΚΟΣ		ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ
ΟΝ.		
ΓΕΝ.		
ΑΙΤ.		
ΚΛ.		

ΟΝΟΜΑ: _____ «Αγάπες με ουρά»

ΜΕΤΟΧΕΣ...όχι του χρηματιστηρίου...οι άλλες

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΜΕΤΟΧΕΣ

Οι μετοχές της ενεργητικής φωνής τελειώνουν σε -οντας ή -ώντας. Οι μετοχές της ενεργητικής φωνής είναι άκλιτα μέρη του λόγου, δηλαδή **δεν κλίνονται**.

Για να τις φτιάξω παίρνω το ρήμα, κόβω το -ω της κατάληξης και κολλάω -οντας ή -ώντας.

Π.χ. παίζω → παιζ~~ω~~ - → παιζ + οντας = παίζοντας

Πότε βάζω όμως -οντας και πότε -ώντας;

Η απάντηση είναι πολύ απλή. Όταν το -ω- τονίζεται θα βάλω **ω**, όταν δεν τονίζεται θα βάλω **ο**.

Π.χ. χαρίζω χαρίζοντας / προσπαθώ προσπαθώντας

ΠΑΘΗΤΙΚΕΣ ΜΕΤΟΧΕΣ

Οι παθητικές μετοχές μοιάζουν πολύ με τα επίθετα, καθώς κι αυτές τις χρησιμοποιούμε για να χαρακτηρίσουμε κάποιον ή κάτι. Ξεχωρίζουμε εύκολα τις παθητικές μετοχές από τα επίθετα, αφού οι παθητικές μετοχές λήγουν σε **-μενος, -μενη, -μενο**.

Οι παθητικές μετοχές, όπως και οι ενεργητικές, βγαίνουν από τα ρήματα.

Π.χ. χαίρομαι → χαρούμενος ντροπιάζομαι → ντροπιασμένος

Υπάρχουν κάποια ρήματα όμως, που όταν, πριν από την κατάληξη (-ω ή -ομαι) έχουν

π, β, φ ή πτ

δημιουργούν την παθητική μετοχή με δυο μ (-μμ-)

Π.χ. γράφω-γραμμένος / κόβω-κομμένος

Συμπλήρωσε τις προτάσεις με τις ενεργητικές μετοχές των ρημάτων της παρένθεσης.

Η Πηνελόπη πέρασε είκοσι χρόνια τον Οδυσσέα. (περιμένω)

Όταν δε μου αρέσει το φαγητό, το τρώω (γκρινιάζω)

Δε διάβασε καλά την εκφώνηση της άσκησης και έχασε την ώρα της και
..... (γράφω, σβήνω)

Χάσαμε άδικα χρόνοτη μυστική σπηλιά. (αναζητώ)

.....τους άθλους γίνεσαι καλύτερος άνθρωπος. (βοηθώ)

Αφού δεν ξέρουμε πώς να συνεχίσουμε, θα πράξουμε και
.....(βλέπω, κάνω)

Οι αγρότες βγάζουν το ψωμί τουςτη γη. (καθλιεργώ)

.....τα χρήματά του σε ανούσια πράγματα, δεν έχει ούτε ευρώ στην τσέπη.
(σπαταλώ)

Κάθε πρωί φιλώ το σκύλο μου κι εκείνος με χαιρετά (γαβγίζω)
 Βλέποντας τον μπαμπά της ντυμένο ελέφαντα έπεσε κάτω(γελάω)
 Θα περάσουμε την τελευταία ώρα και(τραγουδώ,
 ζωγραφίζω)

Να βρεις τις μετοχές ενεργητικής και παθητικής φωνής των ρημάτων. Μην ξεχνάς ότι όταν έχω ρήμα **β' συζυγίας** (ωμέγα που τονίζεται στην κατάληξη) βάζω -η- .

ΡΗΜΑ	ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ (-οντας ή -ώντας)	ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ (-μένος -η -ο)
φορτώνω	φορτώνοντας	φορτωμένος -η -ο
κουμπώνω		
καρφώνω		
ποτίζω		
σκουπίζω		
καθαρίζω		
χορταίνω		
κατοικώ		
αγαπώ		
αδικώ		
περπατώ		
λησμονώ		
κολλώ		

Να σχηματίσεις τις παθητικές μετοχές των παρακάτω ρημάτων. Πρόσεχε τότε πρέπει να βάλεις 2 μ.

ΡΗΜΑ	ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ	ΡΗΜΑ	ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ
σφίγγω		ράβω	
ποτίζω		κλέβω	
αγχώνομαι		κλαίω	
χωρίζω		στρίβω	
χτενίζομαι		στρέφω	

ΟΝΟΜΑ: _____

Συμπληρωματικές ασκήσεις στις μετοχές

Να συμπληρώσεις τις παρακάτω προτάσεις βάζοντας τη μετοχή που βγαίνει από το ρήμα της παρένθεσης στο σωστό τύπο. Πρόσεχε πότε πρέπει να βάλεις 2 μ!!!

Ο Σωτήρης κοίταξε..... τη Μαρία μετά το άσχημο σχόλιό της. (ενοχλώ)
Τα πουλιάαπό τον πυροβολισμό φτερούγισαν πανικόβλητα. (τρομάζω)
Ο πελαργός κοίταξε τουςβατράχους που τραγουδούσαν. (χαίρομαι)
Ο Σπύρος και η Σοφία δε μιλιούνται, γιατί είναιαπό χτες το απόγευμα.
(μαλώνω)
Κοίταξε με λαιμαργία τηνμε μαρμελάδα φέτα του. (αλείφω)
Οι γάιδροι ήτανσε μια αλάνα στο κέντρο της Λίνδου. (δένω)
Ψάξαμε όλη τη σπηλιά εξονυχιστικά για να βρούμε τονθησαυρό.(κρύβω)
Σήμερα το βράδυ θα δω τηνμου ταινία. (αγαπώ)
Οι θεοί ήτανμε τον Οδυσσέα. (θυμώνω)
Βρήκαμε ένα παλιό χάρτηκάτω κάτω στο σεντούκι του παππού. (θάβω)
Όταν τα νερά του ποταμού ήταντο παιδί δεν μπορούσε να περάσει το ποτάμι.(φουσκώνω)
Όταν οι συσκευές παραμένουνενώ δεν χρησιμοποιούνται σπαταλάμε άδικα ενέργεια. (ανάβω)

Για κάθε ρήμα βρες την παθητική μετοχή.
Προσοχή στην ορθογραφία τους!

ΡΗΜΑ	ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ	ΡΗΜΑ	ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ
σφιγγω		ράβω	
ποτίζω		κλέβω	
αγχώνομαι		κλαίω	
χωρίζω		στρίβω	
χτενίζομαι		στρέφω	
οργώνω		κουράζω	
καρφώνω		διαβάζω	
κόβω		σπουδάζω	
χαϊδεύω		ενοχλώ	
καλύπτω		περπατώ	

Επανάληψη στην ενότητα : Τα ζώα που ζουν κοντά μας

ΟΝΟΜΑ: _____ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: _____

1. Να βάλεις τα επίθετα που δίνονται σε παρένθεση στην κατάλληλη πτώση.

- Αγναντεύω τον _____ (πλατύς) καταγάλανο ουρανό.
- Τα νερά των μεγάλων θαλασσών είναι _____ (βαθύς).
- Πολύ _____ (φαρδύς) είναι η φούστα που φοράς.
- Διανύσαμε _____ (μακρύς) αποστάσεις μέχρι να φτάσουμε.
- Ο Πέτρος είναι αρκετά _____ (παχύς).
- Η βαλίτσα είναι _____ (ελαφρύς).

2. Συμπληρώνω τον παρακάτω πίνακα:

Όνομ. ενικού	Γενική ενικού	Ονομαστική πλῆθ.	Αιτιατική πλῆθ.
ο πλατύς			
η παχιά			
το φαρδύ			
ο μακρύς			
η βαθιά			
το βαρύ			
ο σταχτής			
η θαλασσιά			

3. Στο παρακάτω κείμενο να βάλεις το σωστό άρθρο.

___ φορά και ___ καιρό , σε ___ μικρό χωριουδάκι ___ χώρας που δεν είχε όνομα , ζούσε ήρεμα και ευτυχισμένα ___ ζευγάρι γερόντων. ___ Μπαρτ και ___ Μιράντα. Καθημερινά έκαναν ___ ψώνια τους ___ μπακαλίκιο ___ χωριού και ___ μεσημέρι μαγείρευαν λαχταριστά φαγητά με απλά υλικά που τους παρείχε ___ μητέρα φύση. ___ ήσυχη ζωή τους ___ μέρα διέκοψε ___ περιστατικό τόσο αναπάντεχο που για πολλά χρόνια ___ κάτοικοι , όχι μόνο ___ χωριού , αλλά και όλης ___ χώρας θα θυμούνταν και θα διηγούνταν ___ παιδιά και ___ εγγόνια τους.

4. Να συμπληρώσεις τον πίνακα με τις μετοχές .

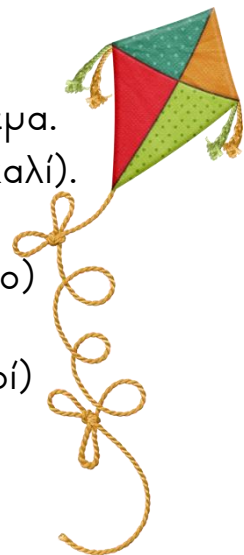
ΡΗΜΑ	ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ (οντας ή -ώντας)	ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ (-μένος -μένη -μένο)
περπατώ		
απαιτώ		
μισώ		
γυρίζω		
διορίζω		
σαστίζω		
τρυπώνω		
αυλακώνω		
δυναμώνω		
σφίγγω		
κόβω		
θλίβω		
καλύπτω		
γράφω		

5. Συμπλήρωσε τα κενά στις παρακάτω προτάσεις με τις παθητικές μετοχές των ρημάτων που βρίσκονται στην παρένθεση.

- ❖ Η Μαρία ήρθε στο σπίτι με _____ (χτυπιέμαι) γόνατα.
- ❖ Όλοι οι _____ (καταζητούμαι) ληστές συνελήφθηκαν.
- ❖ Σε περιοχές με μεγάλη σεισμική δραστηριότητα φτιάχνονται πολλά _____ (λύομαι) σπίτια.
- ❖ Οι _____ (διαμαρτύρομαι) κάτοικοι ανέλαβαν πρωτοβουλίες ενημέρωσης των εφημερίδων για τα προβλήματα της περιοχής.
- ❖ Δεν έχουν μείνει πολλά _____ (συστεγάζομαι) σχολεία στο νομό μας.

6. Να συμπληρώσεις στις προτάσεις τα επίθετα που σχηματίζονται από τα ουσιαστικά της παρένθεσης.

- Η Σοφία φοράει ένα όμορφο _____ (θάλασσα) φόρεμα.
- Το χρώμα του δωματίου μου είναι _____ (πορτοκαλί).
- Πολλά ζώα έχουν μπαλώματα _____ (καφές).
- Ο ήλιος, όταν βασιλεύει, παίρνει _____ (βύσσινο) χρώμα.
- Το ταγέρ της μαμάς μου έχει τρία _____ (χρυσάφι) κουμπιά.
- Ο σταυρός μου είναι _____ (ασήμι).

7. Να υπογραμμίσεις τις δευτερεύουσες αιτιολογικές προτάσεις, να κυκλώσεις το σύνδεσμο με τον οποίο εισάγονται και να βάλεις κόμμα όπου είναι απαραίτητο.

Πρόσεχε: μπορεί να μην έχουν όλες οι περίοδοι δευτερεύουσες αιτιολογικές προτάσεις.

Επειδή άρχισε να βρέχει δυνατά τα παιδιά έτρεξαν μέσα στις τάξεις τους.

Της έβαλε τις φωνές γιατί μιλούσε συνεχώς.

Ένα καθαρόαιμο σκυλάκι χάθηκε χτες.

Ο μπαμπάς ήταν κουρασμένος διότι δούλευε από το πρωί.

Ο διευθυντής τους έδωσε συγχαρητήρια επειδή βραβεύτηκαν.

Χαίρομαι πολύ γιατί έρχονται τα Χριστούγεννα και θα κάνουμε παζάρι.

Ο Μάριος άνοιξε την πόρτα και καλωσόρισε το φίλο του.

Επειδή μαθαίνουμε για όσα συνέβησαν παλιότερα η ιστορία είναι το αγαπημένο μου μάθημα.

8. Να φτιάξεις αιτιολογικές προτάσεις συνδέοντας τις παρακάτω προτάσεις με τους αιτιολογικούς συνδέσμους που ταιριάζουν. (γιατί, επειδή, καθώς, αφού, διότι, μια και, μια που)

■ Η μητέρα του Φώτη θα ταξιδέψει με πλοίο. Φοβάται τα αεροπλάνα.

■ _____

■ Δεν το αγόρασα. Ήταν ακριβό.

■ _____

■ Εξοικονομώ χρήματα. Το καλοκαίρι θα πάω στην Αμερική.

■ _____

■ Δεν διάβασα τα μαθήματά μου. Ήμουν άρρωστος.

■ _____

■ Αργήσαμε. Κοιμηθήκαμε πολύ αργά.

■ _____

9. Αντιστοίχισε σωστά τις λέξεις με τις σημασίες τους.

επιπόλαιος ♦	♦ που είναι δύσκολο να τον ευχαριστήσεις
κακιωμένος ♦	♦ βαρετός
ανιαρός ♦	♦ θιγμένος, νευριασμένος
ιδιότροπος ♦	♦ που δεν είναι σοβαρός στις αποφάσεις του
ελάττωμα ♦	♦ που θυμώνει και νευριάζει εύκολα
ευέξαπτος ♦	♦ προσόν, πλεονέκτημα
κατσούφης ♦	♦ που νομίζει ότι τον πειράζουν / ενοχλούν συνέχεια
προτέρημα ♦	♦ ατέλεια, μειονέκτημα
εύθικτος ♦	♦ με κατεβασμένα τα μούτρα και κακή διάθεση

10. Περιγράψε το αγαπημένο σου ζώο. Μπορεί να είναι κάποιο κατοικίδιο ή ακόμα και κάποιο άγριο ζώο. Μην ξεχάσεις να αναφέρεις όσα έχουμε επισημάνει.

Αν δε χωρά εδώ το υείμενό σου, συνέχισέ το στο τετράδιο παραχωρηθένό σου.

A large writing area with a decorative, scalloped border. It contains ten horizontal lines for writing.

Διαγώνισμα στην 4^η ενότητα « Τα ζώα που ζουν κοντά μας»

ΟΝΟΜΑ: _____ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: _____

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

A. Γράψε τη σημασία των παρακάτω λέξεων.

Εύθικτος : _____

Επιπόλαιος : _____

Ευέξαπτος : _____

B. Αντιστοίχισε τις συνώνυμες λέξεις:

μονόχντος *	* μειονέκτημα	δύστροπος *	* λησμονώ
πυρρόξανθος *	* βλοσυρός	θιγμένος *	* λεπτομερώς
ανιαρός *	* ακοινώνητος	ξεχνώ *	* ιδιότροπος
κατσούφης *	* κοκκινόξανθος	εξονυχιστικά *	* ντόμπρος
ελάττωμα *	* προσόν	περιμένω *	* κακιωμένος
προτέρημα *	* βαρετός	ειλικρινής *	* καρτερώ

1. Να βάλεις τα επίθετα της παρένθεσης στο σωστό τύπο:

Δίπλα στο σπίτι της γιαγιάς κυλά έναποτάμι. (πλατύς)

Δεν είχαμε πολλά μαθήματα για σήμερα και η τσάντα της ήταν (ελαφρύς)

Τα κορίτσια φορούσαν κορδέλες και τα αγόρια

.....μαντίλια (βυσσινής/θαλασσής)

Ακολούθησα το,δρομάκι. (φαρδύς/ασημής)

Βρήκα το λουρί τουσκύλου του Φίλιππου. (κανελής)

2. Συμπλήρωσε με το οριστικό και το αόριστο άρθρο:

.....φορά κικαιρό σεμεγάλο δάσος ζούσαν ευτυχισμένα
.....σκίουρος,αλεπού κικοράκι.τρεις φίλοι ήταν
αχώριστοι. Έπαιζαν, έτρωγαν και κοιμόνταν πάντοτε μαζί.μέρα
σκίουρος πρότεινε να επισκεφτούνμεγάλο πεύκο που βρισκόταν
.....κέντροδάσους. Εκεί ζούσε για πολλά χρόνια
.....κουκουβάγια,γριά Γνώση.κουκουβάγια αυτή δεν ήταν
.....συνηθισμένα κουκουβάγια.γριά Γνώση είχε μαγικές ικανότητες!

3. Να συμπληρώσεις τις προτάσεις με τις μετοχές (ενεργητικές ή παθητικές) που παράγονται από τα ρήματα στην παρένθεση.

Πέρασα την τελευταία ώρατο λεωφορείο. (περιμένω)
 Ο δάσκαλος κοιτούσετα παιδιά που έπαιζαν. (χαμογελώ)
 Η Στέλλα είναι, γιατί γύρισε ο μπαμπάς της από το ταξίδι του. (χαίρομαι)
 Τα παιδιά βγήκαν για διάλειμμα και(φωνάζω/γελώ)
 Η συσκευή δε λειτουργούσε , γιατί το καλώδιο ήταν(κόβω)
 Τα δυο χαρτιά ήτανμεταξύ τους .(κολλώ)
συνέχεια τους συμμαθητές σου γίνεσαι αντιπαθής. (ενοχλώ)
 Οκοίταζετο δικαστή.
 (κατηγορώ/ απογοητεύομαι)

4. Συμπλήρωσε τον πίνακα :

ΡΗΜΑ	ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ	ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ
αδικώ		
κρύβω		
μαγκώνω		
κράζω		
σαστίζω		

5. Να υπογραμμίσεις τις δευτερεύουσες αιτιολογικές προτάσεις , να κυκλώσεις το σύνδεσμο με τον οποίο εισάγονται και να βάλεις κόμμα όπου είναι απαραίτητο.

- Επειδή ήταν άρρωστος δεν ήρθε σχολείο.
- Αφού ξεχάσατε τα βιβλία σας στο σπίτι θα κάνετε τις ασκήσεις στο τετράδιο.
- Η Μαριάννα είναι πολύ αξιόλογη κοπέλα γιατί βοηθά όλους τους ανθρώπους χωρίς να ζητά αντάλλαγμα.
- Τα παιδιά μάζεψαν χρήματα διότι θα επισκεφτούν το μέγαρο μουσικής.
- Μια και ήμασταν στην αγορά χαζέψαμε και τις στολισμένες βιτρίνες.
- Αρχίσαμε τις χριστουγεννιάτικες κατασκευές καθώς η ημερομηνία για το παζάρι γρήγορα πλησιάζει.

Καλή επιτυχία!!!

Αυθολόγιο «Η θλιμμένη αγελάδα»

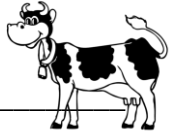
Θα χρειαστεί να έχεις μαζί σου: την υασετίνα σου, το αυθολόγιο, το τετράδιο εργασιών της γλώσσας και το ρεξμό σου.

ΟΝΟΜΑ: _____ **ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:** _____

1. Να διαβάσεις από τη σελίδα 273 το απόσπασμα « Η θλιμμένη αγελάδα» του Ευγένιου Τριβιζά και να απαντήσεις στις παρακάτω ερωτήσεις:

* Γιατί ήταν θλιμμένη η αγελάδα;

* Η ταυρομαχία είναι ένα αγώνισμα που υπάρχει και στις μέρες μας στην Ισπανία, την Πορτογαλία και το Μεξικό. Στο αγώνισμα αυτό στόχος είναι ο ταυρομάχος να καταφέρει να σκοτώσει τον ταύρο. 1.300 ταύροι περίπου σκοτώνονται κάθε χρόνο στην Ισπανία για το αγώνισμα αυτό. Πολλές φιλοζωικές οργανώσεις ζητούν να καταργηθεί το αγώνισμα αυτό, μα οι Ισπανοί απαντούν πως οι ταυρομαχίες είναι στοιχείο της παράδοσής τους. Ποια είναι η άποψή σου; Να την αιτιολογήσεις.

* Αν ήσουν εσύ ο ταυρομάχος, τι δικαιολογία θα σκεφτόσουν να πεις, ώστε να μην αναγκαστείς να μονομαχήσεις με τον ταύρο; (Βάλε μπόηλικη φαντασία... ακόμα και οι κωμικές απαντήσεις είναι σωστές!!!)

* Ο Ευγένιος Τριβιζάς είναι ένας συγγραφέας γνωστός για το ιδιαίτερο και έξυπνο χιούμορ του. Ποιες λέξεις ή προτάσεις σε έκαναν να γελάσεις; Να τις υπογραμμίσεις με πράσινο μέσα στο βιβλίο σου.

2. Προσπάθησε να σκεφτείς λέξεις συνώνυμες (που να σημαίνουν περίπου το ίδιο) και αντίθετες με τις παρακάτω λέξεις του κειμένου. (αν κάπου δυσκολευτείς, μπορείς να χρησιμοποιήσεις το λεξικό σου)

ΣΥΝΩΝΥΜΑ

Τσουβάλι=.....

Λεφτά=.....

Κατατροπώνω =.....

Μουγκανίζω=.....

Μηρυκάζω=.....

Συνεσταλμένη=.....

Γρασίδι=.....

ΑΝΤΙΘΕΤΑ

Συμπαθητική ≠.....

Ταραχή ≠.....

Θρεπτικό ≠.....

Ευγενικός ≠.....

Προχθές ≠.....

Δυστυχισμένη ≠.....

Απομακρύνομαι ≠.....

Τι σημαίνει η λέξη θλιμμένος :

.....

Τι λέξη είναι ; (μέρος του λόγου- ουσιαστικό; Ρήμα; Επίρρημα; Μετοχή; Επίθετο;)

.....

Για ποιο λόγο γράφεται με 2 μ;

.....

.....

Ξέρεις άλλες τέτοιες λέξεις που γράφονται για τον ίδιο λόγο με 2 μ;

.....

Στη σελ. 274 από το σημείο «**Φτάνει! Σας παρακαλώ!**» (3η σειρά) μέχρι το τέλος «...**στο κρεβάτι**» να υπογραμμίσεις με μολύβι τα επίθετα και με κόκκινη ξυλομπογιά τις παθητικές μετοχές.

3. Θυμάσαι ποιες είναι οι 3 εγκλίσεις;

.....

4. Στη σελ. 273 από το σημείο «**Μα τι λέτε, κυρία μου...**» μέχρι «**Μουχουχου!**» να υπογραμμίσεις με μπλε ξυλομπογιά όλα τα ρήματα που βρίσκονται στην υποτακτική.

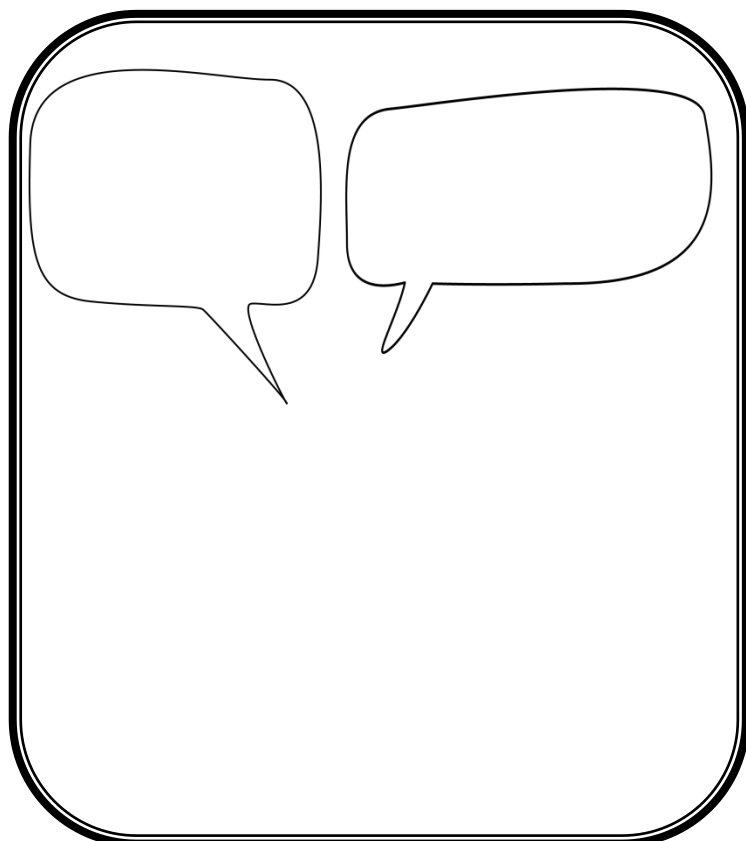
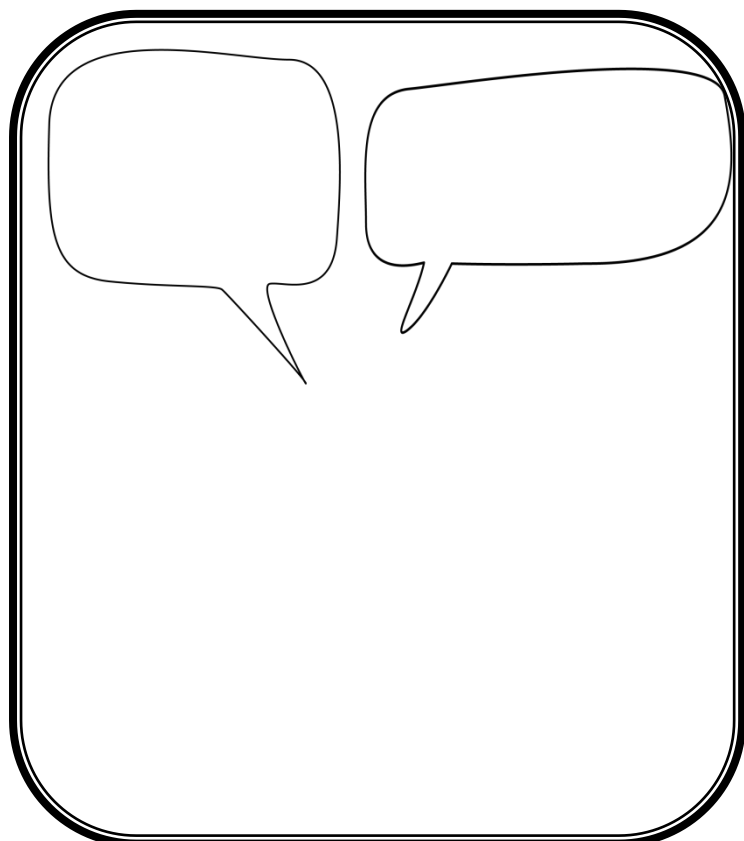

5. Να κλίνεις : η θλιμμένη αγελάδα, ο διάσημος ταυρομάχος

ΕΝΙΚΟΣ		ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ
ΟΝ.		
ΓΕΝ.		
ΑΙΤ.		
ΚΛ.		

ΕΝΙΚΟΣ		ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ
ΟΝ.		
ΓΕΝ.		
ΑΙΤ.		
ΚΛ.		

6. Στα παρακάτω τετράγωνα να ζωγραφίσεις σαν σε κόμικ τη σκηνή που σου άρεσε περισσότερο από το κείμενο.

Graphics

ΤΑΞΗ ΑΣΤΕΡΑΤΗ